

Ο περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμος του 1999 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 113(Ι) του 1999

**Ο ΠΕΡΙ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ
ΑΝΑΓΚΕΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1999**

Προοίμιο. Επειδή τα παιδιά με ειδικές ανάγκες έχουν το δικαίωμα εκπαίδευσης που έχει κάθε παιδί· και

Επειδή πρέπει να παρέχονται στα παιδιά με ειδικές ανάγκες όλες οι ευκαιρίες για ισοτιμη εκπαίδευση, καθοδήγηση και αποκατάσταση, προκειμένου να αναπτύξουν τις ικανότητές τους στον ανώτατο δυνατό βαθμό· και

Επειδή η πολιτεία έχει ευθύνη για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες από τη γέννησή τους μέχρι την αποκατάστασή τους και την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους στον ανώτατο δυνατό βαθμό· και

Επειδή ευθύνη της πολιτείας είναι η αποφυγή δημιουργίας περιοριστικού περιβάλλοντος κατά την άσκηση των πιο πάνω δικαιωμάτων των παιδιών αυτών και η ένταξή τους στον ενιαίο κορμό της εκπαίδευσης· και

Επειδή η διασφάλιση των δικαιωμάτων των παιδιών με ειδικές ανάγκες ανυψώνει ολόκληρη την εκπαίδευση· και

Επειδή τα δικαιώματα των παιδιών με ειδικές ανάγκες κατοχυρώνονται στις διεθνείς διακηρύξεις και συμβάσεις που έχουν επικυρωθεί από την Κυπριακή Δημοκρατία.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

ΜΕΡΟΣ Ι

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΑ

Συνοπτικός τίτλος. **1.** Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμος του 1999.

Ερμηνεία. **2.**—(1) Στον παρόντα Νόμο, εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια—

«Γονέας» σημαίνει το φυσικό ή θετό πατέρα ή τη φυσική ή θετή μητέρα του παιδιού ή το πρόσωπο που ασκεί νόμιμα την κηδεμονία του·

«ειδική αγωγή και εκπαίδευση» σημαίνει την παροχή της αναγκαίας βοήθειας στο παιδί με ειδικές ανάγκες για τη συνολική ανάπτυξή του σε όλους τους τομείς, ιδιαίτερα στον ψυχολογικό, στον κοινωνικό, στον εκπαιδευτικό, συμπεριλαμβανομένων όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης (προδημοτικής, δημοτικής, μέσης, ανώτερης και ανώτατης), και στην προεπαγγελματική και επαγγελματική κατάρτιση στα σχολεία, όπου αυτό είναι δυνατό, και περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων τη διδασκαλία καθημερινών δεξιοτήτων αυτομέριμνας, ατομικής υγιεινής, διακίνησης, γλωσσικής ανάπτυξης και επικοινωνίας, τη συναισθηματική καλλιέργεια και γενικά την εξασφάλιση όλων των μέσων, εφοδίων και του ανθρώπινου δυναμικού, με σκοπό τη σχολική και κοινωνική ένταξή του και ανεξάρτητη ζωή·

«Επαρχιακές Επιτροπές» σημαίνει Επαρχιακές Επιτροπές Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης που καθιερώνονται δυνάμει του εδαφίου (2) του άρθρου 5 του παρόντος Νόμου·

«επίδοση» σημαίνει προσωπική επίδοση επιμαρτυρούμενη εγγράφως από το συνδυαστικό λειτουργό ή άλλο λειτουργό της Επαρχιακής Επιτροπής·

«ειδική μονάδα» σημαίνει μονάδα που λειτουργεί σε συνηθισμένο σχολείο για παροχή ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου·

«Κεντρική Επιτροπή» σημαίνει την Κεντρική Επιτροπή Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης που καθιερύεται δυνάμει του εδαφίου (1) του άρθρου 5 του παρόντος Νόμου·

«παιδί» σημαίνει άτομο από την ηλικία των τριών ετών μέχρι τη συμπλήρωση όλου του φάσματος του κύκλου σπουδών, όπως αναφέρεται στην ερμηνεία του όρου «ειδική αγωγή και εκπαίδευση»·

«παιδί με ειδικές ανάγκες» σημαίνει παιδί που έχει σοβαρή μαθησιακή ή ειδική μαθησιακή, λειτουργική ή προσαρμοστική δυσκολία, που οφείλεται σε σωματικές (συμπεριλαμβανομένων των αισθητηριακών), διανοητικές ή άλλες γνωστικές ή ψυχικές ανεπάρκειες και που παρίσταται ανάγκη να του παρασχεθεί ειδική αγωγή και εκπαίδευση. Παιδί έχει μαθησιακή, ειδική μαθησιακή, λειτουργική ή προσαρμοστική δυσκολία, αν-

- (i) έχει σημαντικά μεγαλύτερη δυσκολία μάθησης ή προσαρμογής σε σύγκριση με την πλειονότητα των παιδιών της ηλικίας του· ή
- (ii) έχει ανικανότητα που του αποκλείει τη δυνατότητα ή το παρεμποδίζει να χρησιμοποιεί τις εκπαιδευτικές διευκολύνσεις του είδους που γενικά διαθέτουν τα σχολεία για παιδιά της ηλικίας του·

«προδημοτική ειδική αγωγή» σημαίνει την αγωγή που παρέχεται από το κράτος προς τα παιδιά με ειδικές ανάγκες από τη συμπλήρωση των τριών ετών μέχρι την ένταξή τους στο εκπαιδευτικό σύστημα, ώστε να μπορούν να αναπτυχθούν κατά τρόπο που να ενταχθούν σ' αυτό, και περιλαμβάνει εκπαίδευση προς τους γονείς παιδιών με ειδικές ανάγκες·

«Συμβούλιο» σημαίνει το Συμβούλιο Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης που καθιερύεται δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 24 του παρόντος Νόμου·

«συνδυαστικός λειτουργός» σημαίνει ειδικά καταρτισμένο λειτουργό που ανήκει στη δημόσια εκπαιδευτική υπηρεσία·

«συνηθισμένο σχολείο» σημαίνει οποιοδήποτε κοινοτικό, δημόσιο ή ιδιωτικό σχολείο, άλλο από σχολείο ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης·

«σχολείο ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης» σημαίνει δημόσιο ή ιδιωτικό σχολείο που ιδρύεται και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου για παροχή ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης σε παιδιά με ειδικές ανάγκες·

«Υπηρεσιακή Επιτροπή» σημαίνει την Υπηρεσιακή Επιτροπή Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης που προβλέπεται στο άρθρο 25 του παρόντος Νόμου·

«Υπουργός» και «Υπουργείο» σημαίνει τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού και το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, αντίστοιχα.

(2) Όροι που δεν ερμηνεύονται στον παρόντα Νόμο έχουν την έννοια που αποδίδει σ' αυτούς η εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία για την προδημοτική, δημοτική, μέση, ανώτερη και ανώτατη εκπαίδευση, ανάλογα με την περίπτωση.

ΜΕΡΟΣ II

ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Η ειδική αγωγή και εκπαίδευση παρέχεται σε συνηθισμένο σχολείο.

3.—(1) Παιδί με ειδικές ανάγκες για το οποίο προσδιορίστηκε ειδική αγωγή και εκπαίδευση φοιτά σε τάξη συνηθισμένου σχολείου εφοδιασμένου με τις κατάλληλες υποδομές, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις για τις οποίες, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, κρίνεται διαφορετικά.

(2) Στα παιδιά με ειδικές ανάγκες της δημοτικής και της μέσης εκπαίδευσης που για λόγους υγείας δεν μπορούν για μακρύ χρονικό διάστημα να παρακολουθούν το κανονικό πρόγραμμα μαθημάτων στο σχολείο δυνατό να εξασφαλιστεί εκπαίδευση με άλλο τρόπο. Η παρακολούθηση μαθημάτων εκτός του σχολείου θεωρείται μέρος του κανονικού προγράμματος μαθημάτων στις κανονικές τάξεις που είναι εγγεγραμμένα τα παιδιά.

Φοίτηση σε ειδική μονάδα ή σε σχολείο ειδικής αγωγής.

4.—(1) Η φοίτηση παιδιού με ειδικές ανάγκες για το οποίο προσδιορίζεται ειδική αγωγή και εκπαίδευση σε ειδική μονάδα συνηθισμένου σχολείου ή σε σχολείο ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης ή οπουδήποτε αλλού απαγορεύεται, εκτός στην έκταση και για όσο χρόνο η εκπαίδευση σ' αυτά αποφασίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου.

(2) Σχολείο ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης καθορίζεται ως χώρος παροχής ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, εάν ιδρύθηκε και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου.

(3) Δε λειτουργεί ή καθορίζεται σχολείο ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης ως χώρος παροχής της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης που προσδιορίζεται για παιδί με ειδικές ανάγκες, εκτός εάν κρίνεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, ότι είναι οργανωμένο, στελεχωμένο και εξοπλισμένο, έτσι που να διασφαλίζεται η παροχή σε αυτό της ειδικής αγωγής που προσδιορίστηκε.

(4) Δεν καθορίζεται χώρος άλλος από σχολείο ως χώρος παροχής ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, εκτός εάν κρίνεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου και κατόπιν συνεννόησης με τους γονείς, ότι η ειδική αγωγή και εκπαίδευση που προσδιορίστηκε για το παιδί τους δεν μπορεί να παρασχεθεί σε σχολείο.

(5) Η λειτουργία των σχολείων ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης διέπεται από Κανονισμούς που εκδίδει το Υπουργικό Συμβούλιο μέσα σε έξι μήνες από την έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου.

ΜΕΡΟΣ III

ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Καθίδρυση επιτροπών ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης.

5.—(1)(α) Καθιδρύεται Κεντρική Επιτροπή Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, η οποία αποτελείται από—

- (i) Το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου ή εκπρόσωπό του, ως πρόεδρο·
- (ii) τους Διευθυντές όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης του Υπουργείου (δημοτική, μέση, μέση τεχνική και επαγγελματική, ανώτερη και ανώτατη) ή εκπροσώπους τους·
- (iii) τον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας του Υπουργείου·
- (iv) έναν Ελιθεωρητή Ειδικής Εκπαίδευσης του Υπουργείου·
- (v) το Διευθυντή Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας του Υπουργείου Υγείας ή εκπρόσωπό του· και
- (vi) το Διευθυντή του Τμήματος Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας ή εκπρόσωπό του.

(β) Η Κεντρική Επιτροπή μπορεί να καλεί τους γονείς του παιδιού και οποιοδήποτε άλλο ειδικό κρίνει αναγκαίο.

(γ) Τα μέλη της Κεντρικής Επιτροπής διορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο και η θητεία τους είναι τριετής.

(δ) Η Κεντρική Επιτροπή εκδίδει κανονισμούς για ρύθμιση κάθε θέματος αναφορικά με τον τρόπο λειτουργίας της και τη λειτουργία των Επαρχιακών Επιτροπών.

(ε) Η Κεντρική Επιτροπή—

- (i) Εποπτεύει τη λειτουργία των Επαρχιακών Επιτροπών·
- (ii) αποφασίζει επί αναφορών των Επαρχιακών Επιτροπών· και
- (iii) εξετάζει τις ενστάσεις κατά των αποφάσεων των Επαρχιακών Επιτροπών.

(2)(α) Σε κάθε επαρχία καθιερύεται Επαρχιακή Επιτροπή Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, που αποτελείται από—

- (i) Έναν Πρώτο Λειτουργό Εκπαίδευσης του Υπουργείου, ως πρόεδρο·
- (ii) έναν εκπρόσωπο της οικείας βαθμίδας εκπαίδευσης του Υπουργείου, ανάλογα με την περίπτωση·
- (iii) έναν εκπαιδευτικό ειδικής εκπαίδευσης.
- (iv) έναν εκπαιδευτικό ψυχολόγο·
- (v) έναν κλινικό ψυχολόγο·
- (vi) έναν κοινωνικό λειτουργό· και
- (vii) ένα λογοπαθολόγο·

Νοείται ότι τα μέλη που καθορίζονται στις υποπαραγράφους (iii), (iv), (v) και (vi) προέρχονται από το δημόσιο τομέα.

(β) Οι Επαρχιακές Επιτροπές μπορούν να καλούν οποιοδήποτε άλλο ειδικό κρίνουν αναγκαίο.

(γ) Τα μέλη των Επαρχιακών Επιτροπών διορίζονται από τον Υπουργό και η θητεία τους είναι τριετής.

(δ) Οι Επαρχιακές Επιτροπές ασκούν τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες που τους ανατίθενται σύμφωνα με τον παρόντα Νόμο, καθώς και οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα ή αρμοδιότητες τους ανατίθενται σύμφωνα με Κανονισμούς που εκδίδει το Υπουργικό Συμβούλιο με βάση τις διατάξεις του παρόντος Νόμου.

(3) Ο Υπουργός μεριμνά για τη στελέχωση των Επαρχιακών Επιτροπών με συνδυαστικό λειτουργό, διοικητικό και γραμματειακό προσωπικό και για τον εφοδιασμό τους με μέσα, ανάλογα με τις ανάγκες τους.

ΜΕΡΟΣ IV

ΕΝΤΟΠΙΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

6.—(1) Ο Υπουργός, σε συνεργασία με άλλα εμπλεκόμενα Υπουργεία, μεριμνά για τη δημιουργία μηχανισμού για την έγκαιρη εντόπιση παιδιών που πιθανόν να έχουν ειδικές ανάγκες και για την πληροφόρηση και στήριξη των γονέων των παιδιών αυτών.

Μηχανισμός
εντόπισης.

(2) Για τους σκοπούς του εδαφίου (1) ο Υπουργός εκδίδει Κανονισμούς μέσα σε έξι μήνες από την έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου.

Καθήκον
γνωστοποίησης.

7. Κάθε πρόσωπο, ιδιαίτερα κάθε γονέας, διευθυντής βρεφοκομικού σταθμού ή νηπιαγωγείου ή δημοτικού σχολείου ή σχολείου μέσης εκπαίδευσης ή οποιοδήποτε άλλο μέλος του εκπαιδευτικού προσωπικού τους, γιατρός, ψυχολόγος, κοινωνικός λειτουργός, γνωστοποιεί χωρίς καθυστέρηση στην Επαρχιακή Επιτροπή κάθε περίπτωση παιδιού που περιέρχεται σε γνώση ή στην αντίληψή του ότι πιθανόν να έχει ειδικές ανάγκες:

Νοείται ότι, σε περίπτωση που η γνωστοποίηση γίνεται από άτομο πλην του γονέα, αυτός πρέπει να ενημερώνεται άμεσα και να πληροφορείται σχετικά από την Επαρχιακή Επιτροπή, πριν από την έναρξη της διαδικασίας αξιολόγησης. Η διαδικασία για την ενημέρωση θα καθορίζεται στους Κανονισμούς που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 6.

Καθήκον
αξιολόγησης.

8.-(1) Η Επαρχιακή Επιτροπή έχει καθήκον επαρκούς αξιολόγησης των αναγκών κάθε παιδιού που κρίνει ότι πιθανόν να έχει ειδικές ανάγκες, το οποίο εντοπίζει η ίδια ή για το οποίο πληροφορείται, οπουδήποτε και αν αυτό φοιτά ή βρίσκεται.

(2) Σε περίπτωση που το παιδί είναι κάτω των τριών χρόνων αξιολογούνται οι ανάγκες του κατόπιν συγκατάθεσης των γονέων του.

Διενέργεια της
αξιολόγησης.

9. Η αξιολόγηση των αναγκών κάθε παιδιού διενεργείται από την Επαρχιακή Επιτροπή και βασίζεται σε αξιολόγηση του παιδιού από πρωτοβάθμια πολυθεματική ομάδα, που περιλαμβάνει παιδοψυχολόγο, εκπαιδευτικό ψυχολόγο, εκπαιδευτικό ειδικής εκπαίδευσης, γιατρό, λογοπαθολόγο και οποιοδήποτε άλλο ειδικό απαιτεί η περίπτωση.

Διαδικασία
αξιολόγησης.

10.-(1) Πριν από κάθε αξιολόγηση ή Επαρχιακή Επιτροπή επιδίδει στο γονέα του παιδιού, του οποίου οι ανάγκες πρόκειται να αξιολογηθούν, γραπτή ειδοποίηση, με την οποία του γνωστοποιούνται τα δικαιώματά του, δυνάμει της παραγράφου (2) του παρόντος άρθρου, και στην οποία καθορίζεται προθεσμία μέχρι τριάντα ημερών από την ημερομηνία επίδοσης της ειδοποίησης, μέσα στην οποία ο γονέας πρέπει να ανταποκριθεί.

(2) Ο γονέας του παιδιού δικαιούται να παρίσταται κατά την αξιολόγηση και να συμμετέχει μόνος του ή με ειδικό επί του συγκεκριμένου θέματος να προβαίνει σε παραστάσεις και να προσκομίζει στοιχεία και εισηγήσεις σχετικά με την αξιολόγηση.

Εξέταση του
παιδιού.

11.-(1) Η Επαρχιακή Επιτροπή οφείλει, στα πλαίσια της διαδικασίας αξιολόγησης, με γραπτή ειδοποίηση που επίδεται στο γονέα του παιδιού, να ζητήσει την παρουσία και του παιδιού για εξέταση.

(2) Ο γονέας του παιδιού που πρόκειται να εξεταστεί δικαιούται να παρίσταται κατά την εξέταση και να συνοδεύεται από ειδικό επιστήμονα της επιλογής του.

(3) Η ειδοποίηση που επιδίδεται δυνάμει του παρόντος άρθρου-

(α) Αναφέρει το σχολό της εξέτασης·

(β) αναφέρει το χρόνο και τον τόπο της εξέτασης·

(γ) αναφέρει το όνομα του αρμόδιου λειτουργού της Επαρχιακής Επιτροπής, από τον οποίο μπορούν να ληφθούν περαιτέρω πληροφορίες·

(δ) πληροφορεί το γονέα ότι δικαιούται να παρέχει στην Επαρχιακή Επιτροπή οποιοδήποτε πληροφορίες επιθυμεί·